

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Παρεμβάσεις

■ **ΜΕ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ** στην Ουκρανία να μην εμφανίζει κάποια σημάδια -έστω οριακής- μείωσης των στρατιωτικών επιχειρήσεων στα επιμέρους μέτωπα του Ντονμπάς (τουναντίον, μάλιστα, οι ρωσικές ενέργειες χαρακτηρίζονται από ανηλεείς βομβαρδισμούς, αλλά σχετική αδυναμία έως και πολύ περιορισμένες τοπικές κινήσεις και ελιγμούς) και καθώς αναμένεται περαιτέρω κλιμάκωση μέσα στους προσεχείς μήνες (το Κίεβο, με ενισχυμένη δυτική υποστήριξη, προετοιμάζεται για νέο κύκλο αντεπιθέσεων και ανακατάληψης περιοχών σε τρία μέτωπα), ο εκκεντρικός αυταρχικός Τούρκος Πρόεδρος Ερντογάν σπίνει εκ νέου σκηνικό έντασης σε Αιγαίο/ανατολική Μεσόγειο (χωρίς να αποκλείεται και η περιοχή του Εβρου) με «αιχμές» το προσφυγο-μεταναστευτικό, την κυοφορούμενη έξοδο του τέταρτου και υψηλών προδιαγραφών πλωτού γεωτρύπανου «Αλπ Αρσλάν» στην ανατολική Μεσόγειο, καθώς και την περαιτέρω, ποσοτικά και ποιοτικά, αμφισβήτηση του εθνικού εναέριου χώρου μας (υπερπτήσεις κατοικημένων περιοχών, drones, Αλεξανδρούπολη κ.λπ.). Πληροφορίες, αλλά και εκτιμήσεις κάνουν λό-

γο για επικείμενο «θερμό καλοκαίρι» σε μια στιγμή, μάλιστα, που μετά από σχεδόν έναν χρόνο η Τουρκία έχει βελτιώσει αρκετά τις επί χρόνια προβληματικές σχέσεις της με Αρμενία, Εμιράτα, Σαουδική Αραβία, Αίγυπτο, Ισραήλ και ως έναν βαθμό με τη Γαλλία. Όμως, υπάρχουν για την Αγκυρα σοβαρά πολιτικοοικονομικά θέματα, εσωτερικά εντονότατα και εκρηκτικό εκλογικό τοπίο, λίαν υπολογίσιμες εκκρεμότητες με τους Αμερικανούς αναφορικά με τους αεροπορικούς εξοπλισμούς της Αγκυρας, εντεινόμενες επιχειρήσεις κατά των Κούρδων σε βόρειο Ιράκ και ανατολικά του Ευφράτη στη βόρεια Συρία, σχετικός εκνευρισμός με τα συμβαίνοντα στην ουκρανορωσική πολεμική αντιπαράθεση, ενώ πρόσφατα ενεπλάκη ο ίδιος ο Ερντογάν με απaráδεκτα αρνητική θέση στα καθοριστικές σημασίες για την ευρωπαϊκή και ευρωατλαντική ασφάλεια αιτήσεις των δύο σημαντικών και εξελιγμένων σκανδιναβικών κρατών (Σουηδία - Φινλανδία) για ένταξή τους στο ΝΑΤΟ. Σχετικά με τα αιτήματα της Στοκχόλμης και του Ελσίνκι, εκτιμάται ότι τελικά θα υποχωρήσει μέσα στο προσεχές χρονικό διάστημα και θα υπερκεραστούν τα

© Δρ. Αθανάσιος Ε. Δρούγος
Διεθνολόγος-γεωστρατηγικός αναλυτής

Ανυσυχνητική κατάσταση

εμπόδια (ίσως απέναντι στη Σουηδία να απαιτηθούν ορισμένες εβδομάδες). Η Σύνοδος Κορυφής του ΝΑΤΟ και η αποδοχή του νέου στρατηγικού δόγματος της Συμμαχίας, στις 28-30 Ιουνίου στη Μαδρίτη, οι διπλωματικές πιέσεις από τους Αμερικανούς, Βρετανούς, Γερμανούς, Πολωνούς και έως και τον γ.γ. του ΝΑΤΟ αναμένεται να αποδώσουν καρπούς, κάτι που έγινε και το 2020 με την εμμονή του απέναντι στο νατοϊκό σχέδιο «Φύλακας αετός», σχετικά με την άμυνα και υποστήριξη της Βαλτικής. Μπορεί το ΝΑΤΟ να μην είναι ιδιαίτερα αρεστό στην Αγκυρα, αλλά ο Ερντογάν δεν έχει σοβαρές και ισχυρές εναλλακτικές επιλογές.

Οι στρατιωτικοί στην Αγκυρα γνωρίζουν καλά τα προβλήματα της Ελλάδας και της Γαλλίας, όταν αποχώρησαν από το στρατιωτικό σκέλος της Βορειοατλαντικής Συμμαχίας και, αν χρειαστεί, έχουν δυνατότητες ποικιλόμορφης «παρέμβασης». Συνεπώς, εκτιμάται ότι μέσα στους επόμενους 6-8 μήνες θα διευθετηθούν τα επιμέρους ζητήματα της Τουρκίας με τους Σκανδιναβούς και πιθανότατα με την εισαγωγή περιοριστικών μέτρων για τους Κούρδους και τους

Ο εκνευρισμός της Αγκυρας και οι κινήσεις της Αθήνας

Εγκριτοι καθηγητές, διεθνολόγοι και αναλυτές γράφουν στην «R» για τις τελευταίες εξελίξεις στις ελληνοτουρκικές σχέσεις

© Σωτήρης Σέρμος
Αναπληρωτής καθηγητής στο
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης και
σύμβουλος Εξωτερικής Πολιτικής στην
Κ.Ο. του ΠΑΣΟΚ-Κινήματος Αλλαγής

Η επιβίωση του Ερντογάν

■ **ΕΝΟΨΕΙ** του ραντεβού του με την Ιστορία (1923-2023) και με τις πρόωρες εκλογές στο τραπέζι, αυτή τη φορά ο Τούρκος Πρόεδρος παίζει το κεφάλι και άρα την επιβίωσή του. Μάλιστα, σε μια οικονομία που θα συνεχίσει να δοκιμάζεται, παραμένοντας ο ελέφαντας στο δωμάτιο, και σε μια περίοδο όπου καθοριστικά θα διασταυρωθούν η εσωτερική με την εξωτερική πολιτική. Με αποτέλεσμα, το χαρτί του τουρκικού εθνικισμού και της αυξημένης αυτοπεποίθησης ως κεντρικού ενοποιητικού στοιχείου μιας κατά τα λοιπά τοξικά διχασμένης κοινωνίας να έχει εκ νέου προτεραιοποιηθεί στο οπλοστάσιο του Λευκού Παλατιού.

Εκκινώντας μια καινούργια περίοδο έντασης και προβολής ισχύος για την αναθεώρηση του περιφερειακού status quo, πλέον, πέρα από την Κύπρο (που ήταν απολύτως προβλέψιμο) πιθανόν να συμπεριλάβει και το Αιγαίο. Το παζλ συμπληρώνεται από την προετοιμασία της πέμπτης τουρκικής επιχείρησης στη βορειοδυτική Συρία προκειμένου -πέρα από τους Κούρδους και την αλλοίωση της δημογραφικής σύνθεσης της περιοχής- σε δεύτερο χρό-

νο ο Ερντογάν να ξεφορτωθεί έναν σημαντικό αριθμό προσφύγων που του έχουν προκαλέσει μια επιπλέον προσωπική πληγή. Με την τελευταία, μάλιστα, ολοένα και πιο έντονα να εξαπλώνεται στην εκλογική συμπεριφορά της τουρκικής κοινής γνώμης.

Σε ευρύτερο πλαίσιο, εξαιτίας της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία και των ευκαιριών για την Τουρκία την επομένη του πολέμου, ο Πρόεδρός της έχει προχωρήσει σε μια συγκυριακή αναδίπλωση προς τη Δύση. Πουλώντας πολύ ακριβώς το τομάρι της από κοινού με τις καλές υπηρεσίες που δυνητικά μπορεί να «σπρώξει» σε μια σειρά από κριτικού χαρακτήρα γεωγραφικές ζώνες για την αποδυνάμωση της Ρωσίας (Μαύρη Θάλασσα, Νότιος Καύκασος, κεντρική Ασία). Τα παραπάνω αλληλοτροφοδοτούνται με το καθαρόαιμο συναλλακτικό πλαίσιο που έχει στήσει με τους δυτικούς - πρωτίστως με τους Αμερικανούς. Ως προς την επόμενη ημέρα, όμως, πόσο αξιόπιστος για να «ντιλάρει» μαζί του μπορεί να αποδειχθεί ένας αυταρχιστής που, πέρα από την αναμενόμενη τακτική ευθυγράμμιση εθνικών συμφερόντων, έχει συνεργαστεί πάνω και κυρίως κάτω από τον τραπέζι με τον αρχιτέκτονα της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία; Επιπλέον, η ισχυρή σχέση Πούτιν - Ερντογάν ποτέ δεν πάτησε σε έναν θεσμοποιημένο ρωσοτουρκικό συνεταιρισμό.